

Reference: G III 82

درآمد : نامه از حسین خان مشیر الدوله به شاه در باب حضور وزیر مختار روس و بیان احتمال بروز جنگ و تقاضای آمادگی افواج، خودسری فوج ماکو . پاسخ شاه برای وعده به وزیر مختار روس در ارسال فوجی به سرحدات برای نظم اکراد و ترتیب ارسال افواجی به خوی و جدی گرفتن بر فوج ماکو

G III 82

قربان خاکپای جواهر آسای مبارک اقدس همایونت شوم امروز صبح قبل از طلوع آفتاب وزیر مختار روس نزد این غلام خانه زاد آمد وقتی که چاکر فدوی در رخت خواب بودم لهذا از او معذرت خواسته همانطور در رخت خواب او را پذیرفتم . ابتدا از این غلام احوالپرسی نمود بعد گفت که بهار نزدیک شده و متارکه محتمل و مظنون و مصلحه از قراری که معلوم می‌شود مشکل است بلکه احتمال می‌رود این جنگ عمومی شود و بطوری که خبر می‌رسد باز اکراد رعیت دولت علیّه ایران در خیال رفتن به خاک عثمانی و امداد و اعانت به آنها می‌باشند لازم است یک اردویی برای سد این باب تشکیل یابد و اگر نمی‌خواهید اسم اردو باشد در خوی و ماکو و اواجق بقدری که از برای این منظور کافی باشد سرباز و سوار بگذارید که در هر یک از این سه نقطه استعداد حاضر باشد . و در این ضمن گفت فوج ماکو را احضار نکنید . این چاکر جان نثار گفتم در باب احضار فوج ماکو می‌دانید که منوط به ترتیب و تکلیف وزارت جنگ و اراده دولت است که هر فوجی را صلاح می‌داند احضار یا مرخص نماید . چون چاکر جان نثار قدری حالت خودسری و خود رایی ماکوئی‌ها را که تازه شروع کرده‌اند ملاحظه نمود که خود آنها وقتی احضار می‌شوند نمی‌آیند . فوج احضار می‌شود به هر وسیله است عذر می‌آورند حتی به نصیرالدوله کاغذی نوشته بودند که اگر احضار فوج را موقوف نمایند پانصد تومان بشما می‌دهیم یقین کردم که در تبریز کربلایی صاحب را دیده همین پانصد تومان را به او وعده کرده‌اند او نیز در نهایت طمع به وزیر مختار نوشته است که این خواهش را نمایند از این جهت قبول نکردم . خود وزیر مختار هم گفت اعتقاد من هم این است که فوج ماکو احضار شود و فوج دیگر آنجا برود بهتر است .

بعد فدوی به وزیر مختار گفتم در باب گذاشتن سرباز و سوار در خوی و ماکو و اواجق به عرض خاکپای جواهر آسای ملوکانه روحنا فدا می‌رسانم به هر طور امر و مقرر فرمودند از آن قرار امثال خواهد شد . کاغذی که ماکوئی‌ها به نصیرالدوله نوشته اند با کاغذی که صاحب‌دیوان در این خیالات ماکوئی‌ها نوشته لفاً از عرض خاکپای جواهر آسای مبارک خواهد گذشت . الامر الاقدس الاعلی مطاع مطاع مطاع .

غلام خانه زاد حسین

دستخط شاه

جناب سپه سالار اعظم

به وزیر مختار وعده بدهید که بقدر لزوم اردویی در سرحد خوی برای نظم اکراد منعقد خواهد شد

و از حالا به صاحب دیوان هم بنویسید که سه فوج و پانصد سوار و پنج عراده توپ تهیه بکنند که اول بهار در خوی اردو بزنند .

درباب فوج ماکو ضرب زیادی به ماکوئی‌ها با تلگراف بزنیید و به صاحب دیوان هم حکم سخت تلگراف بزنیید که فوج را زود روانه کند.

این خوانین خیلی پدر سوخته هستند البته فوج را زود حاضر بکنید.

پانوشت : اواجق : از بلوکات ماکو دارای ۲۹ قریه در مرز ایران و عثمانی (امروزه ترکیه) ؛ نصیرالدوله : عبدالوهاب خان شیرازی

The Ghani Collection at Yale